

2007

No. 25

**STAATSBLAD
van de
REPUBLIEK SURINAME**

STAATSBESLUIT van 10 maart 2007 ter uitvoering van de artikelen 11 en 12 van de Wet Telecommunicatievoorzieningen (S.B. 2004 no. 151) (Besluit Interconnectie).

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

Overwegende, dat - ter uitvoering van de artikelen 11 en 12 van de Wet Telecommunicatievoorzieningen (S. B. 2004 no. 151) - het nodig is het volgende vast te stellen:

Heeft, de Staatsraad gehoord, vastgesteld het onderstaand door de Raad van Ministers voorbereid staatsbesluit:

Definities

Artikel 1

In dit staatsbesluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. aansluitnetwerk: het netwerk dat de verbinding vormt tussen de aansluitpunten waar eindgebruikerapparatuur aangesloten wordt - met inbegrip - van de lijnkaarten en nummerblokken in de nummercentrales;
- b. Besluit: een besluit van de TAS betreffende een geschil waarbij door de TAS voor één of meerdere partijen geldende regels worden vastgesteld;
- c. collocatie: de mogelijkheid tot het plaatsen van apparatuur van een concessiehouder in een locatie van een andere concessiehouder;
- d. concessiehouder: een rechtspersoon aan wie concessie is verleend op grond van artikel 9 lid 1 van de Wet;
- e. gereguleerde diensten: diensten waarvoor specifieke voorwaarden gelden om deze te leveren;
- f. interoperabiliteit van diensten: het tot stand brengen van eind tot eind communicatiediensten;
- g. modelovereenkomst: een door de TAS vastgesteld model van een interconnectie-overeenkomst;
- h. netwerkaansluitpunt: elke faciliteit in een netwerk dat door de TAS aangewezen is om toegang, door middel van interconnectie, te verlenen aan aanbieders van diensten;
- i. niet gereguleerde diensten: diensten waarvoor geen specifieke voorwaarden gelden om deze te leveren;
- j. TAS: Telecommunicatie Autoriteit Suriname;

- k. Telecommunicatie voorziening: een inrichting met de daarbij behorende middelen bestemd voor telecommunicatie;
- l. Wet: Wet Telecommunicatievoorzieningen (S.B. 2004 no. 151).

Artikel 2

1. Ingevolge lid 6 van artikel 11 van de Wet is de TAS belast met het houden van toezicht op interconnectie. Het onderhavige Staatsbesluit dient om hieromtrent regels te geven.
2. Dienovereenkomstig is de TAS in het kader van het toezicht bevoegd besluiten te nemen met betrekking tot het totstand brengen van interconnectieovereenkomsten.

Interconnectiediensten

Artikel 3

1. Ingevolge artikel 11 van de Wet omvat interconnectie tussen concessiehouders de volgende diensten:
  - a. koppeling van publieke netwerken middels interconnectieverbindingen;
  - b. het afleveren in het eigen netwerk van door een andere aanbieder aangeboden verkeer (terminating access);
  - c. het doorgeleiden van in het eigen netwerk ontspringend verkeer afkomstig van klanten van een andere aanbieder, en bestemd voor een ander netwerk (originating access);

- d. het afhandelen in het eigen netwerk van verkeer afkomstig van een aanbieder, en bestemd voor een netwerk van een derde aanbieder (transit).
2. Elke concessiehouder is verplicht uit hoofde van lid 1 van dit artikel bovengenoemde diensten binnen redelijke termijn te verlenen aan aanvragers van interconnectie.

Artikel 4

Interconnectie vindt plaats via daartoe ingerichte centrales, die door de TAS zijn aangewezen.

Artikel 5

1. Concessiehouders zijn verplicht collocatie te verlenen aan aanvragers, tenzij aan de TAS aangetoond kan worden dat het om technische of bedrijfseconomische redenen niet mogelijk of niet redelijk is.
2. De tarieven voor collocatie dienen op transparante wijze te worden bepaald en op kosten te zijn georiënteerd.

Artikel 6

1. In gevallen waarbij interconnectie niet mogelijk is, en dit een concessiehouder verweten kan worden, kan de TAS via administratieve maatregelen deze concessiehouder opdragen verkeer van aanvragers van interconnectie te verrekenen als ware er sprake van interconnectie.
2. De kosten van de in lid 1 van dit artikel genoemde maatregel zijn voor de concessiehouder die een verwijt tref.

5. De kosten van voorzieningen zullen gebaseerd zijn op de werkelijk gemaakte kosten.

Bijzondere toegang

Artikel 9

Elke concessiehouder is verplicht aan alle redelijke verzoeken te voldoen, om op andere aansluitpunten dan centrales en aansluitpunten bestemd voor eindgebruikerrandapparatuur, interconnectie te verlenen.

Artikel 10

Een vergunninghouder als bedoeld in artikel 13 van de Wet, die interconnectie aanvraagt, dient een telecommunicatievoorziening te exploiteren, die aan het netwerk van een concessiehouder kan worden gekoppeld.

Artikel 11

De kosten van interconnectie die specifiek en direct toewijsbaar zijn aan een aanvrager van interconnectie, komen direct en ineens ten laste van die aanvrager.

Opschorting en weigering van interconnectie

Artikel 12

1. De plicht van de concessiehouder om interconnectie te verlenen kan worden opgeschort, indien:
  - a. de veiligheid van het netwerk in gevaar komt;
  - b. de integriteit van het netwerk wordt aangetast;
  - c. de bescherming van privacy niet gegarandeerd is;

Artikel 7

1. Indien een concessiehouder een aangevraagde interconnectiedienst om oorzaken die haar verweten kunnen worden niet heeft willen leveren, zal de aanvrager daarvoor gecompenseerd dienen te worden.
2. De TAS zal de redelijkheid en de omvang van de gemelde schade beoordelen en vaststellen.

Huurlijnen

Artikel 8

1. Elke aanvrager van interconnectie, middels huurlijnen, heeft recht op de levering van ongestructureerde huurlijnen.
2. Een concessiehouder is verplicht, voor zover mogelijk, de door de aanvrager gewenste capaciteit en kwaliteit huurlijnen ten behoeve van interconnectie te leveren.
3. Een concessiehouder is verplicht de koppeling zodanig te realiseren, dat de kosten van transport vanaf het punt van interconnectie naar het netwerkaansluitpunt in zijn eigen netwerk minimaal zijn.
4. De aanvrager van interconnectie zal de kosten van voorzieningen die het gevolg zijn van de uitvoering van de aanvraag, verhoogd met een redelijk rendement, zulks vast te stellen door de TAS, volledig vergoeden.

- d. inbreuk wordt gepleegd op exclusieve rechten;
  - e. inbreuk wordt gepleegd op de contractvoorwaarden;
  - f. facturen niet betaald worden.
2. In de gevallen als bedoeld in lid 1 van dit artikel, mag de concessiehouder na schriftelijke toestemming van de TAS, interconnectie weigeren of opschorten.
  3. Een concessiehouder is niet gerechtigd interconnectie middels huurlijnen te weigeren op grond van een beroep op netwerkintegriteit of interoperabiliteit van diensten als voldaan is aan de betreffende gepubliceerde netwerkaansluitpuntspecificaties.

Artikel 13

Een concessiehouder mag weigeren verkeer dat bestemd is voor een centrale waar interconnectie mogelijk is, maar niet is aangevraagd, te transporteren.

Interconnectie aanbod

Artikel 14

1. Een concessiehouder zal een interconnectie aanbod opstellen dat ten minste de navolgende documenten zal bevatten:
  - de Modelovereenkomst, waarin de meer algemene gebruikelijke contractuele bepalingen zijn opgenomen die tussen partijen zullen gelden en die verwijzingen bevat naar andere hieronder genoemde onderdelen van de overeenkomst;

- dienstbeschrijvingen van de verplicht door de concessiehouder te leveren interconnectiediensten en de daarbij geldende leveringsvoorwaarden; dienstbeschrijvingen van optionele, niet gereguleerde diensten die complementair of supplementair zijn voor de verplichte diensten;
- technische, operationele en instandhoudings handleidingen die onder andere aangeven de technische specificaties, de gebruikte standaarden, procesbeschrijvingen en te volgen procedures, waaronder die van de projectie van verkeer;
- factureren en incasso procedures;
- definities zoals die in dit aanbod van toepassing zijn;
- een tarievenblad met de voor de aangeboden gereguleerde en niet gereguleerde diensten geldende tarieven;
- een parameter lijst waarin de zaken zoals die specifiek zullen gelden tussen partijen in de onderhavige overeenkomst zijn vastgelegd;
- diverse annexen met nadere detaillering en toelichting.

Dit aanbod zal ter toetsing en goedkeuring worden voorgelegd aan de TAS.

2. Een concessiehouder is verplicht alle informatie die relevant is voor interconnectie aan de aanvrager te verschaffen. Tevens dient hij aan te geven welke wijzigingen er in de eerstvolgende 12 (twaalf) maanden in de verstrekte informatie kunnen optreden.

Artikel 15

1. Elke concessiehouder is verplicht zijn geldende netwerkaansluitpuntspecificaties bekend te maken.
2. De TAS zal toezien op de bekendmaking van de netwerkaansluitpuntspecificaties.

Artikel 16

Aanbieders van interconnectie gerelateerde diensten zijn verplicht de TAS alle informatie te verschaffen die zij nodig acht in het kader van het toezicht.

Tarieven

Artikel 17

1. Aanbieders van gereguleerde diensten stellen op kosten gebaseerde tarieven vast.
2. De TAS stelt, na de concessiehouders gehoord te hebben, het systeem voor de toerekening van interconnectie vast.
3. Voor de periode dat er nog geen volledige herbalancering van tarieven heeft plaatsgevonden kan de TAS toestaan dat de interconnectietarieven worden verhoogd met een compensatie voor de onderdekking op het aansluitnetwerk.
4. De TAS stelt de mate van compensatie van de jaarlijkse onderdekking op het aansluitnetwerk vast.

5. Aanbieders van gereguleerde diensten zijn verplicht wijzigingen in de leverings-voorwaarden ten minste 2 (twee) maanden voor de datum van ingang bij de TAS te melden.
6. Aanbieders van diensten die bestaan uit gereguleerde en niet gereguleerde diensten moeten er op toezien dat de TAS te allen tijde de mogelijkheid heeft te toetsen of de leveringsvoorwaarden van de gereguleerde diensten niet gewijzigd zijn.
7. Een concessiehouder verplicht zich er voor zorg te dragen dat de interconnectiediensten zodanig zijn uitgesplitst, dat de aanvrager alleen die diensten geleverd krijgt die hij wenst.

Rapportageplicht

Artikel 18

1. Een concessiehouder die zowel eindgebruikerdiensten als interconnectiediensten levert, is verplicht een systeem van gescheiden boekhoudingen te voeren voor de interconnectie activiteiten en de overige activiteiten.
2. De TAS zal richtlijnen geven voor het inrichten van een adequaat systeem van gescheiden boekhoudingen.

Artikel 19

1. Een concessiehouder is verplicht in het kader van de toezicht op interconnectie elk jaar vóór 1 mei de TAS, over het afgelopen kalenderjaar, te rapporteren over de:

- a. gerealiseerde kosten en opbrengsten van de gereguleerde diensten en het gemiddelde geïnvesteerde vermogen;
  - b. totale gerealiseerde kosten en opbrengsten van de niet gereguleerde diensten en het daarvoor totale gemiddelde geïnvesteerde vermogen.
2. De rapportage als bedoeld in lid 1 van dit artikel gaat vergezeld van een verklaring van een externe registeraccountant.
  3. De concessiehouder geeft bij zijn rapportage aan welke naar zijn mening de gevolgen kunnen zijn voor de tarieven van gereguleerde diensten voor het komende jaar.
  4. De rapportage is gebaseerd op een door de TAS goedgekeurd systeem van kostentoerekening.
  5. De TAS kan nadere aanwijzingen geven met betrekking tot de inrichting van het kostentoerekeningssysteem, als bedoeld in lid 4 van dit artikel.
  6. De aan de TAS verstrekte informatie, als bedoeld in dit artikel, is aan geheimhouding zijdens de TAS onderhevig.

Slotbepalingen

Artikel 20

Onverminderd het bepaalde in de artikelen 22 en 23 van de Wet en het daarmee verbonden Besluit Geschillenbeslechting (S.B. 2007 no. 27) kunnen de partijen in een interconnectie-overeenkomst ook afspraken maken over de behandeling van onderlinge geschillen, voorzover een en ander niet in strijd is met de genoemde artikelen van de Wet en het genoemde staatsbesluit.

Artikel 21

1. Dit staatsbesluit kan worden aangehaald als: Besluit Interconnectie.
2. Het wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Het treedt inwerking met ingang van de dag van inwerking-treding van de Wet Telecommunicatievoorzieningen.
4. De minister belast met de zorg voor het communicatiewezen draagt zorg voor de uitvoering van dit staatsbesluit.

Gegeven te Paramaribo, de 10^e maart 2007.

R. R. VENETIAAN

Uitgegeven te Paramaribo, de 19^e maart 2007
De Minister van Binnenlandse Zaken.

M.S.H. HASSANKHAN

STAATSBESLUIT van 10 maart 2007 ter uitvoering van de artikelen 11 en 12 van de Wet Telecommunicatievoorzieningen (S.B. 2004 no. 151) (Besluit Interconnectie).

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

Het is noodzakelijk duidelijkheid te verschaffen over de aanbieders van telecommunicatiediensten. Deze marktpartijen komen in twee hoofdstukken van de Wet voor, te weten: hoofdstuk 3 ("Telecommunicatie-infrastructuur en diensten") en hoofdstuk 5 ("Telecommunicatie-inrichtingen van bijzondere aard of beperkte omvang").

In artikel 9 van de Wet wordt het alleenrecht voor de exploitatie van netwerken verleend aan concessiehouders en in artikel 13 van de Wet wordt een vergunningenregime van toepassing verklaard op alle overige aanbieders van telecommunicatiediensten. Deze groep wordt hier kortheidshalve aangeduid met vergunninghouders.

Het vergunningenregime betreft dus alle aanbieders die niet over een telecommunicatienetwerk beschikken en toch telecommunicatiediensten willen aanbieden. Deze vergunninghouders moeten onderscheiden worden van de vergunninghouders uit hoofdstuk 5. Deze groep behelst eindgebruikers die speciale telecommunicatievoorzieningen of speciale telecommunicatienetwerken exploiteren om andersoortige communicatiediensten zoals omroep, al dan niet voor eigen gebruik te leveren. Onder het vorige wetgevingsregime (Decreet C-38) werd deze groep aangeduid met machtiginghouder.

In het kader van interconnectie spelen derhalve de vergunninghouders uit hoofdstuk 5 van de Wet geen rol, omdat eindgebruikers per definitie geen openbare telecommunicatiediensten kunnen leveren.

Er is een grote verscheidenheid aan telecommunicatiediensten die zonder een telecommunicatie-infrastructuur geleverd kunnen worden. Voor de levering van deze diensten kan al dan niet gebruik gemaakt worden van een telecommunicatievoorziening. Het is noodzakelijk een onderscheid te maken tussen aanbieders die met behulp van een telecommunicatievoorziening een telecommunicatiedienst leveren en andere aanbieders die noch over een telecommunicatienetwerk noch over een telecommunicatievoorziening beschikken. In het eerste geval gaat het namelijk over een fysieke inrichting waardoor er samenwerking met andere fysieke structuren zoals telecommunicatienetwerken mogelijk is. In het tweede geval betreft het veelal een handelsfunctie. Strikt genomen valt de tweede groep dan niet onder de Wet daar hun enige relatie met telecommunicatie is dat zij in de sector opereren. Volstaan zou kunnen worden met een registratie uit hoofde van ordening. De vergunning die aan deze groep wordt verleend heeft derhalve het karakter van een registratie en verschilt van de groep met een telecommunicatievoorziening die telecommunicatiestructuren kan wijzigen.

In het kader van interconnectie is binnen de groep van vergunninghouders alleen die groep relevant die een telecommunicatievoorziening exploiteert.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3

Het begrip "interconnectie" moet ruim worden geïnterpreteerd. Interconnectie in de zin van artikel 11 van de Wet, houdt niet alleen de verbinding van twee netwerken in, maar ook de benodigde netwerkdiensten om er voor zorg te dragen dat er eind tot eind communicatiediensten mogelijk zijn. Het gaat om de interoperabiliteit van diensten.

De koppeling is een noodzakelijke voorwaarde voor deze netwerkdiensten en is onlosmakelijk met deze verbonden. Het is immers niet erg zinnig de koppeling van netwerken verplicht te stellen zonder dezelfde verplichtingen op te leggen ten aanzien van de netwerktransportdiensten. Een partij zou dan immers kunnen weigeren een aangeboden signaal verder in zijn netwerk af te wikkelen naar de eindbestemming toe.

De koppeling zou dan weinig zin hebben.

De belangrijkste netwerktransportdiensten die in het kader van dit artikel worden bedoeld zijn:

- het termineren van via de interconnectielinks aangeboden verkeer, in het eigen netwerk door het leveren van de netwerkdienst, ("Terminating Acces");
- het afhandelen van via interconnectielinks aangeboden verkeer bestemd voor een ander netwerk door het leveren van de netwerkdienst, ("Transit");
- het doorgeleiden van in het eigen netwerk opgewekt verkeer, afkomstig van klanten van een andere partij, bestemd voor een ander netwerk naar de interconnectielinks door het leveren van de netwerkdienst, ("Originating Access");

De in artikel 11 van de Wet vastgestelde regels gelden voor zowel de koppeling in beperkte zin te weten de interconnectielinks als voor de genoemde netwerkdiensten.

Artikel 4

Interconnectie kan slechts plaatsvinden op die centrales die daartoe zijn ingericht met de noodzakelijke voorzieningen, zoals meteringsystemen, om een goede en beheerste dienstverlening te waarborgen.

Teneinde verspilling van middelen tegen te gaan zullen de locaties door de TAS in overleg met de concessiehouder worden vastgesteld. Deze locaties kunnen zowel op het niveau van verkeerscentrales als op het niveau van nummercentrales zijn.

De TAS zal bij de vaststelling van de interconnectiecentrales onder andere in overweging nemen het aantal abonnees dat vanuit een bepaalde locatie direct bereikt kan worden, en de kosten.

Artikel 5

Een belangrijke drempel voor de levering van interconnectie is een beschikbare, geschikte locatie in de nabijheid van de centrale waar interconnectie gewenst wordt (toegangscentrale) om apparatuur van de aanvrager te plaatsen. Hoewel locaties op grotere afstanden gelegen technisch geen probleem hoeven te zijn, kan deze optie toch stuiten op bedrijfseconomische bezwaren.

Het is daarom voor de uitvoering van de Wet van belang dat er in de nabijheid van de toegangscentrale geschikte faciliteiten aanwezig zijn. Deze huisvesting behoeft niet noodzakelijkerwijs in hetzelfde gebouw als de toegangscentrale te zijn.

Het scheppen van voorzieningen, zoals gescheiden fysieke toegang, elektra, koeling, etc speciaal voor de aanvragers van interconnectie vraagt de nodige financiële offers van de aanbieder. De tarieven die hiervoor aan de aanvragers in rekening worden gebracht dienen transparant en kostengeoriënteerd te zijn.

Artikel 6

Het is mogelijk, zonder een fysieke koppeling bijvoorbeeld met behulp van speciale nummerreeksen, op het netwerk van een concessiehouder, verkeer van dienstenleveranciers te onderscheiden. Dit wordt aangeduid met het begrip "virtuele interconnectie".

De definitie van interconnectie in de Wet geeft echter duidelijk aan dat het gaat om de verbinding van verschillende vormen van infrastructuur. Het gaat hierbij om fysieke koppelingen. Vormen van virtuele interconnectie zijn niet begrepen onder het begrip "interconnectie".

De TAS kan echter bij wijze van dwangmaatregel of als noodmaatregel een concessiehouder gelasten gedurende een beperkte periode een andere dienstenleverancier die interconnectie behoeft en die technisch tijdelijk niet door de concessiehouder kan worden geacommodeerd virtuele interconnectie te leveren. De kosten die deze maatregel met zich meebrengt zijn voor rekening van de betreffende concessiehouder. Zo kan effectief concurrentie bedreven worden zonder dat er sprake is van interconnectie in de zin van de Wet.

Artikel 7

Koppeling van netwerken door middel van huurlijnen is aan de orde als er in een ander netwerk specifieke geografische locaties moeten worden benaderd. De netwerken worden dan als het ware op die specifieke locaties gekoppeld. Dit kan zijn ten behoeve van een klant of omdat de ene concessiehouder klanten heeft geworven in die specifieke locaties. Koppeling door middel van huurlijnen is daarom een zeer effectief middel om concurrentie te bevorderen.

Bij de koppeling van huurlijnen zal mogelijk gebruik gemaakt worden van het transmissiesysteem van de interconnectie leverende concessiehouder. Dit zal echter geen argument mogen zijn om een vraag naar ongestructureerde huurlijnen af te wijzen.

Ongestructureerde huurlijnen zijn huurlijnen waarvan alle kanalen vrijelijk beschikbaar zijn. Dat wil zeggen dat er geen kanaaltoewijzingen zijn verboden of voorgeschreven.

Evenmin zal zijn toegestaan dat de interconnectie leverende partij technische beperkingen oplegt ten aanzien van de koppeling van huurlijnen naast de gepubliceerde netwerkaansluitpuntspecificaties.

De vraag kan op elke locatie in het netwerk van de concessiehouder betrekking hebben. Het is derhalve niet uitgesloten dat de concessiehouder in verband met de aanvraag specifieke voorzieningen moet treffen. De kosten van deze voorzieningen, verhoogd met een redelijk rendement, zulks vast te stellen door de TAS, komen geheel ten laste van de aanvrager.

Aan het begrip "redelijk rendement" wordt inhoud gegeven door dit te omschrijven als het minimale rendement op het gemiddelde geïnvesteerde vermogen dat noodzakelijk is voor het waarborgen van de continuïteit van de onderneming. De continuïteit van een onderneming wordt gewaarborgd door de juiste renovatieve en innovatieve investeringen. Het is noodzakelijk dat concessiehouders hun bedrijfsvoering plegen op basis van ondernemingsplannen.

Artikel 8

In de interconnectie-overeenkomst zijn regels opgenomen die gelden indien een partij in gebreke is een interconnectiedienst te leveren. Het gaat in dit artikel niet om die situatie.

Dit artikel betreft situaties die ontstaan bij de operationalisering van de overeenkomst. Hierbij kan gedacht worden aan stagnatie in het operationeel maken van interconnectielinks, stagnatie in de levering van huurlijnen, onvoldoende capaciteit van de toegangscentrale en of transmissie etc. Zaken die over het algemeen verweten kunnen worden aan inadequate planning waardoor de levering van interconnectiediensten stagneert, vallen hieronder.

Stagnatie in de levering kan echter ook het gevolg zijn van onredelijke of niet realistische eisen van de aanvrager en of te optimistische prognoses. In deze gevallen zal de TAS als de concessiehouder daarom vraagt, een oordeel uitspreken.

Door de aanvrager geleden aantoonbare schade zal na tussenkomst van de TAS vergoed moeten worden. De TAS zal de redelijkheid en de omvang van de schadeclaim beoordelen, en op basis daarvan, de te vergoeden schade vaststellen.

Artikelen 9 en 10

Vergunninghouders ingevolge artikel 13 van de Wet leveren telecommunicatiediensten, waarbij zij wel of geen gebruik maken van een telecommunicatievoorziening. Indien zij geen telecommunicatievoorziening exploiteren, kunnen zij geen koppeling op een netwerk krijgen. De koppeling vereist immers altijd een fysieke verbinding

De implicatie is dan ook dat als er geen sprake is of kan zijn van een fysieke verbinding er dan ook geen sprake kan zijn van interconnectie. Elke concessiehouder is conform artikel 8 van dit staatsbesluit, verplicht aan alle redelijke verzoeken te voldoen. Met "redelijke verzoeken" wordt bedoeld de technische haalbaarheid van deze verzoeken. De TAS zal bij een verschil van mening hieromtrent, vaststellen of een bepaald verzoek redelijk is.

Op verzoek van vergunninghouders kunnen hun telecommunicatievoorzieningen aan netwerken van concessiehouders gekoppeld worden. Het betreft veelal telecommunicatievoorzieningen die een zekere waarde toevoegen aan basisdiensten. Om gebruik van deze voorzieningen te maken moeten abonnees daartoe toegang krijgen.

De gewenste koppeling is een afweging van de kosten en het bereik aan potentiële klanten, gegeven de aard van de te verlenen dienst.

Deze vorm van interconnectie wordt aangeduid met de naam "Bijzondere Toegang" ("Special Access"). De koppeling vindt plaats op andere netwerkaansluitpunten dan de centrale poorten of het scheidingsvlak van de eindgebruikerrandapparatuur.

Artikel 11

Een gevolg van interconnectie is dat er over het algemeen aanpassingen in het netwerk moeten worden gepleegd. De reden is dat naast de additionele volume, de verkeersstromen als gevolg van interconnectie een tegengestelde route volgen, vergeleken met wat tot dan gebruikelijk was.

Om de afgesproken kwaliteitsniveaus te kunnen blijven garanderen moet de partij die interconnectie verleent de capaciteit in het distributieve netvlak uitbreiden aan de hand van de eigen prognoses en de prognoses van de interconnectie vragende partijen.

Het betreft dan voornamelijk investeringen in centrales en transmissie tussen de centrales.

De kosten van deze uitbreidingen komen uiteindelijk in het tarief terecht dat gevraagd wordt voor netwerktransportdiensten.

De kosten worden zo, gemiddeld over alle afnemers van interconnectiediensten, ongeacht de omvang van hun aanvraag verdeeld. Deze kosten zijn daardoor niet individualiseerbaar en elke aanvrager betaalt afhankelijk van het gebruik dat hij maakt van de netwerktransportdiensten.

Omdat deze kosten niet individualiseerbaar zijn, bestaat het gevaar dat aanvragers nogal lichtvaardig zouden kunnen omgaan met hun prognoses van verkeer. Daar dit kan leiden tot kosten en risico voor de leverende aanbieder, en hogere verkeerstarieven voor alle interconnecterende partijen moeten er sancties worden verbonden aan dit gedrag.

De TAS zal derhalve procedures en sancties die dit gedrag tegengaan steunen door goedkeuring te geven aan de betreffende onderdelen van het interconnectie aanbod.

Kosten die wel geheel of gedeeltelijk individualiseerbaar zijn betreffen de interconnectielinks en de bijbehorende poorten. Interconnectielinks kunnen door elk van de partijen of door beide partijen worden aangelegd. De kosten zijn uiteraard geheel of gedeeltelijk voor degene die niet zelf aanlegt. Voorts kunnen de interconnectielinks door partijen gezamenlijk gebruikt worden waarbij een bepaalde verdeelsleutel van de kosten wordt afgesproken. Beide partijen moeten in elk geval de kosten van poorten die zij afnemen, betalen.

Artikel 12

De plicht van de concessiehouder om interconnectie te verlenen dan wel te continueren wordt opgeschort als aan één of meer van de zogenaamde "Essentiële Eisen" niet wordt voldaan. Deze eisen hebben te maken met het algemene belang.

Door interconnectie mag de:

- veiligheid van het netwerk niet aangetast worden;
- netwerkintegriteit niet negatief beïnvloed worden;
- interoperabiliteit van diensten niet in gevaar komen;
- bescherming van de privacy niet worden aangetast.

Daarnaast kan de concessiehouder interconnectie weigeren of opschorten, indien door interconnectie inbreuk gepleegd wordt op:

- zijn exclusieve rechten;
- contractvoorwaarden van diensten en of dat facturen niet betaald worden.

De concessiehouder die zich op één of meer van bovenstaande overwegingen beroept om interconnectie te weigeren, of op te schorten zal dit ten genoegen van de TAS afdoende moeten aantonen.

Echter kan er geen beroep worden gedaan op de netwerkindegriteit en interoperabiliteit om interconnectie via huurlijnen te weigeren als de aanvrager van interconnectie voldoet aan de bekendgemaakte netwerkaansluitpuntspecificaties. Het is dan immers technisch niet mogelijk dat genoemde eisen geweld wordt aangedaan.

Artikel 13

Concessiehouders hebben de verplichting eigen netwerken met een bepaalde geografische dekking aan te leggen. Het uitrollen van netwerken is een kostbare zaak met betrekkelijk lange terugbetaalperioden. Voorkomen moet worden dat nieuwe concessiehouders uit kosten oogpunt risico's van investeringen proberen af te wentelen op contractpartijen. De leverende concessiehouder krijgt immers te maken met grotere verkeersstromen en capaciteitsinvesteringen die de vragende partij juist probeert te voorkomen.

Om een evenredige verdeling van kosten en risico's te waarborgen kan de concessiehouder die interconnectie verleent, weigeren meer dan één centrale van de aanvrager van interconnectie te koppelen aan zijn toegangscentrale.

Ook kan de concessiehouder weigeren verkeer dat bestemd is voor een verkeerscentrale waar er interconnectie mogelijk is, maar niet is aangevraagd te transporteren. Deze weigering van het zogenaamde "slepen van verkeer" is toegestaan, ongeacht de bereidheid van de aanvrager van interconnectie, transitkosten te betalen.

Artikel 14

Het merendeel van de interconnectie-overeenkomsten zal met de gevestigde aanbieder worden afgesloten, omdat die immers, zeker in de beginperiode, de toegang beheerst tot alle vaste abonnee's.

De gevestigde aanbieder zal een interconnectie aanbod opstellen dat ter toetsing en goedkeuring zal moeten worden voorgelegd aan de TAS. Dit aanbod bestaat uit een modelovereenkomst met verwijzing naar een aantal documenten dat het aanbod in zowel technische, operationele als financiële termen bepaalt, en onlosmakelijk verbonden zal zijn met de modelovereenkomst.

Essentieel in het interconnectie aanbod is dat adequate beschrijvingen van de verplicht te leveren diensten zijn opgenomen samen met de geldende leveringsvoorwaarden en de noodzakelijke technische specificaties zoals netwerkaansluitpuntspecificaties.

Naast de verplicht te leveren diensten kunnen ook optionele diensten in het aanbod worden opgenomen. Deze diensten zijn veelal complementair en supplementair aan de verplicht te leveren diensten. De concessiehouder is gehouden de in het goedgekeurde aanbod opgenomen diensten conform de vermelde specificaties te leveren.

Het door de TAS goedgekeurde interconnectie aanbod van de gevestigde aanbieder zal de basis zijn voor de "modelovereenkomst" die zal worden gepubliceerd in het Advertentieblad van de Republiek Suriname.

Artikel 15

Essentieel voor de juiste samenwerking van apparatuur is dat de koppelvlakken overeenkomen.

Het betreft zowel de fysieke, functionele als elektrische eigenschappen die moeten overeenkomen, wil er sprake zijn van samenwerking. Waar het bij eindgebruikerrandapparatuur om betrekkelijk eenvoudige koppelvlakken gaat is dat bij diensten een geheel andere zaak. Het betreft veelal uitgebreide complexe technische informatie.

Deze koppelvlak- of netwerkaansluitpuntspecificaties dienen daarom reeds in een vroeg stadium bekend te zijn bij aanvragers van diensten.

Het is daarom noodzakelijk de publicatie van deze koppelvlakspecificaties in dit staatsbesluit te regelen.

De concessiehouder is verantwoordelijk voor het aangeven, publiceren en actueel houden van de juiste koppelvlakspecificaties.

Het toezicht van de TAS zal zich beperken tot het controleren of er netwerkaansluitpuntspecificaties zijn bekendgemaakt door de concessiehouders.

De concessiehouder zal zich niet kunnen beroepen op de verantwoordelijkheid van haar leverancier ingeval van schade door gepubliceerde onjuiste netwerkaansluitpuntspecificaties. De concessiehouder is volledig verantwoordelijk voor de diensten die zij levert ongeacht of zij een claim van een andere marktpartij gecompenseerd kan krijgen van haar leverancier. Zij kan derhalve de afwikkeling van een claim als gevolg van onjuiste specificaties niet laten afhangen van de afwikkeling van de claim op haar leverancier. Het zijn twee volstrekt gescheiden zaken.

Artikel 16

De TAS kan alleen dan goed invulling geven aan haar toezichthoudende taak als zij de beschikking heeft over alle informatie die daarvoor nodig is. De toezichthoudende taak strekt zich uit over de gehele telecommunicatiesector en omvat derhalve alle partijen en alle diensten van de sector.

Om deze reden zal de TAS ook een vergunning verstrekken aan partijen zoals bedoeld in artikel 13 van de Wet die niet over een telecommunicatienetwerk of telecommunicatievoorziening beschikken maar toch activiteiten ontplooiën in de sector.

Deze vergunning zal zoals in het algemene gedeelte van deze Nota van Toelichting reeds vermeld is het karakter van een registratie hebben. Uiteraard zal het toezicht van de TAS op laatstbedoelde partijen en in het geval van niet gereguleerde diensten minder ver reiken en minder intensief zijn dan wanneer het concessiehouders en marktpartijen betreft die over een telecommunicatievoorziening beschikken en gereguleerde telecommunicatiediensten aanbieden.

Het gaat er immers om dat de ontwikkeling van de monopolioïde naar een concurrerende structuur ordelijk naar de regel en in de geest van de Wet verloopt. In het geval van concessiehouders en vergunninghouders die over telecommunicatievoorzieningen beschikken en gereguleerde diensten aanbieden zal de TAS in overeenstemming met de betreffende wettelijke bepalingen volledige transparantie eisen van de bedrijfsvoering.

Artikel 17

De TAS zal de kostengeoriënteerdheid van de interconnectietarieven zoals die door concessiehouders zijn bepaald, moeten toetsen. Dit vereist de vaststelling van een kostenstandaard die de basis zal zijn voor kostentoerekeningssystemen die concessiehouders zullen hanteren. De TAS zal, na overleg met concessiehouders, vaststellen welke kostenstandaard moet worden gebruikt. Bij de vaststelling zal de TAS zich laten leiden door de doelstellingen van de Wet en de kwaliteit van de administratieve organisatie bij concessiehouders.

Concessiehouders zullen kostentoerekeningssystemen implementeren die een weerspiegeling zijn van hun bedrijfsvoering en zullen daarbij eventuele richtlijnen van de TAS volgen. De TAS zal zich ervan vergewissen dat de werking van de kostenmodellen voor haar volkomen transparant is; de gebruikte modelparameters correct zijn en de inputdata juist en relevant is. Indien de toetsing positief is kan de TAS de uitkomsten van het model accepteren als basis voor verdere discussie met partijen. De interconnectietarieven worden met behulp van de door de TAS geaccordeerde kostentoerekeningssystemen bepaald. Deze berekende tarieven worden aan de TAS ter toetsing en goedkeuring voorgelegd.

Het tarief is de som van de kosten die relevant zijn bij de levering van de dienst en een door de TAS vastgesteld redelijk rendement op het geïnvesteerde vermogen in de voorzieningen benodigd voor interconnectie.

Jaarlijks zal de TAS beoordelen of in de afgelopen periode voldaan is aan de eis van kostengeoriënteerde tarieven.

Een bedrijf is een dynamische entiteit waarin veranderingen plaatsvinden in productportfolio, organisatie, processen, productiemiddelen, technologieën, administratieve organisatie, etc. Deze veranderingen hebben tot gevolg dat het kosten allocatie model, dat immers een weerspiegeling is van de bedrijfsvoering moet worden aangepast.

In het kader van het overheidsbeleid gericht op de toegankelijkheid voor iedere burger van telecommunicatie, zijn de kosten van aansluitingen onder de werkelijke kosten gehouden. Het verschil, ook wel de onderdekking op het aansluitnet genoemd, is gefinancierd uit de opbrengsten van verkeer.

In een geliberaliseerde markt met interconnectie moet voorkomen worden dat concurrerende concessiehouders gebruik kunnen maken van deze onevenwichtigheid in de tarieven. Dit zou immers concurrentievervalsing opleveren.

Het is daarom noodzakelijk de tarieven van aansluitingen en van verkeer te herbalanceren en te baseren op werkelijke kosten. Daar het sociaal maatschappelijk gezien niet mogelijk is deze herbalancering ineens, dan wel in een korte tijd uit te voeren, dient de gevestigde aanbieder tijdelijk gecompenseerd te worden voor dit nadeel, of wel dat de concurrerende concessiehouders dit onterechte voordeel wordt onthouden.

Een manier om dit te bewerkstelligen is door het toepassen van een toeslag op de interconnectietarieven.

De gevestigde aanbieder zal derhalve jaarlijks aan de TAS ter toetsing en goedkeuring een berekening van deze onderdekking op het aansluitnetwerk moeten voorleggen.

De TAS zal na goedkeuring bepalen op welke wijze en in welke mate dit bedrag zal worden gecompenseerd. Hierbij zal de TAS zich ook laten leiden door de doelstelling van concurrentiebevordering en de kwaliteit van het aansluitnetwerk. Immers moet voorkomen worden dat cumulatief achterstallig onderhoud, dat zich nu vertaalt in hoge kosten, wordt afgewenteld op concurrenten en abonnees. Achterstallig onderhoud is immers een kwestie van beleidskeuzen waarvan de gevolgen voor rekening van de beleidsmakers bij de gevestigde aanbieder zijn, en niet voor abonnees en nieuwe toetreders tot de markt.

In een geliberaliseerde markt zullen vele nieuwe producten en diensten ontstaan. Deze zullen vaak samengesteld zijn uit gereguleerde en niet gereguleerde diensten. Ook zullen pakketten worden samengesteld van diensten en producten die met bepaalde kortingen zullen worden aangeboden.

Door het bundelen van diensten en producten en of het creëren van nieuwe samengestelde diensten kunnen concurrentievervalsende acties worden beoogd, hetgeen discriminatoir gedrag tot gevolg kan hebben. De TAS moet daarom in staat zijn binnen het totaal van de samengestelde diensten en pakketten te toetsen of de leveringsvoorwaarden van de gereguleerde diensten niet zijn aangetast. Dit houdt in dat het mogelijk moet zijn deze diensten te ontleden in hun samenstellende delen zodat nagegaan kan worden of de leveringsvoorwaarden van de gebruikte gereguleerde diensten redelijkerwijs geacht kunnen worden niet te zijn aangetast. De TAS kan concluderen dat redelijkerwijs de verplichte leveringsvoorwaarden van gereguleerde diensten zijn geschonden als bijvoorbeeld blijkt dat het tarief van één van de overige componenten lager ligt dan haar variabele kosten.

De concessiehouder zal ook netwerkdiensten die hij aan zijn eigen aanbieder van eindgebruikerdiensten levert adequaat moeten beschrijven en tarifieren zodat de TAS de toetsing kan uitvoeren.

Artikel 18

Eén van de hoofddoelstellingen van de Wet is de bevordering van concurrentie door het creëren van gelijke concurrentieverhoudingen voor aanbieders van diensten. Marktdominantie werkt contrair aan het creëren van gelijke concurrentie verhoudingen.

Marktdominantie zou gebruikt kunnen worden om het ontstaan en de vestiging van concurrentie te belemmeren of te vertragen. Dit zou kunnen geschieden door het manipuleren van de markt ten eigen bate door bijvoorbeeld het bevoordelen van de eigen aanbieder van diensten in een verticaal geïntegreerd bedrijf. In een dergelijke situatie is het immers bijzonder moeilijk voor de toezichthouder om na te gaan of inderdaad gelijke leveringsvoorwaarden voor gelijke diensten zijn gevraagd en gerealiseerd.

Om in deze situatie in staat te zijn effectief te toetsen, zal via administratieve maatregelen voldoende transparantie verkregen moeten worden. Een noodzakelijke voorwaarde voor het verkrijgen van transparantie is er op toe te zien dat de informatie van de betreffende afdelingen binnen het vertikaal geïntegreerde bedrijf voldoende onderscheiden kunnen worden. Hierdoor kunnen de interne leveringen worden getoetst. Dit onderscheid kan verkregen worden door structurele separatie of door administratieve separatie.

Gezien de ingrijpendheid van de eerste zal administratieve separatie of wel scheiding van boekhoudingen de voorkeur genieten bij bedrijven. Concreet gaat het dan om de scheiding van boekhoudingen van de afdelingen betrokken bij de levering van interconnectiediensten en de afdelingen betrokken bij de levering van eindgebruikerdiensten.

De TAS zal richtlijnen uitvaardigen voor het inrichten van een adequaat systeem van gescheiden boekhoudingen met het doel het noodzakelijke inzicht te verkrijgen om te kunnen beoordelen of er sprake is, of is geweest van discriminatoir gedrag.

Voor het toetsen van de gepresenteerde informatie, alsook voor de beoordeling van de relevantie en juistheid van die informatie kan de TAS waar nodig de hulp inroepen van externe deskundigen (zoals accountants).

Artikel 19

Het toezicht op de kostenoriëntatie van tarieven geschiedt door achteraf over het afgelopen boekjaar na te gaan hoe de kosten per eenheid zich verhouden met de gerealiseerde opbrengsten per eenheid. Hierbij dient gebruik gemaakt te worden van door een accountant gecertificeerde cijfers van de jaarrekening. Grondslag voor deze rapportage is het door de TAS voor het betreffende jaar goedgekeurde kostenallocatiemodel welke gevoed wordt met de kostendata zoals die in de officieel goed gekeurde jaarrekening zijn opgenomen.

Met ondermeer vergelijking van de gerealiseerde marges met wat door de TAS is vastgesteld als zijnde een "redelijke" marge zal de TAS oordelen in hoeverre er over het afgelopen jaar sprake is geweest van kostengeoriënteerde tarieven.

Deze rapportage van concessiehouders dient vóór 1 mei van het jaar volgende op het rapportagejaar bij de TAS te worden ingediend. Voorts zal deze rapportage vergezeld dienen te zijn van een verklaring van een andere accountant dan de bedrijfsaccountant, die een oordeel inhoudt over het kostenallocatiesysteem en de gebruikte kostendata. De betreffende accountant zal hierbij de door de TAS gegeven richtlijnen moeten volgen bij het vormen van zijn oordeel.

Over het algemeen zullen de gerealiseerde marges afwijken van de "redelijke" marge. Daarnaast heeft de concessiehouder op basis van zijn plannen een visie van ontwikkelingen die de sector betreffen. De concessiehouder zal derhalve bij zijn rapportage gevraagd worden een adequaat onderbouwd voorstel toe te voegen met betrekking tot de hoogte van de interconnectietarieven die voor het huidige en het komende jaar moeten gelden.

De TAS zal dit voorstel mede in overweging nemen in haar besluit ten aanzien van de vaststelling van de hoogte van de interconnectie tarieven voor het huidige en het komende jaar.

Paramaribo, 10 maart 2007.

R. R. VENETIAAN

